

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

The Relationship between Administrative Skills and Administration of
school administrators under the Office of Secondary Educational
Service Areas Office 4

มานะศักดิ์ พรหมอ่อน¹ และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ²
Manasak Promon and Pimolpun Phetsombat

Received: August 24, 2020

Revised: November 30, 2020

Accepted: December 08, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสอนในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562 จำนวน 350 คน จากการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 อยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 อยู่ในระดับมาก และ 3) ทักษะการบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เท่ากับ 0.877 ($r = 0.877$)

คำสำคัญ: ทักษะการบริหาร, การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

¹⁻² มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี; Rajamangala University of Technology Thanyaburi
Corresponding author, e-mail: promonmanasa@gmail.com, Tel. 087-1039569

Abstract

This study aimed to 1) investigate the Administrative Skills of school administrators, 2) to explore the Administration of school administrators, and 3) to examine the relationship between the management Skills and Administration of school administrators under the Office of Secondary Educational Service Areas Office 4. The research sample included teachers in the schools under the Office in the academic year 2019, a total of 350 people. The sample derived from stratified random sampling by the proportional allocation. The research instrument comprised the five-rating questionnaire. The statistics for data analysis consisted of frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson Product Moment Correlation Coefficient. Findings revealed that 1) the Administrative Skills under the Office of Secondary Educational Service Areas Office 4 showed a high level. 2) The Administration of school administrators under the Office of Secondary Educational Service Areas Office 4 presented a high level. The Administrative Skills had a high positive relationship with the Administration of school administrators under the Office of Secondary Educational Service Areas Office 4 with statistical significance at .01. The Pearson Product Moment Correlation Coefficient was 0.877 ($r = 0.877$).

Keywords: Administrative Skills, Administration of School Administrators, Office of Secondary Educational Service Areas Office 4

บทนำ

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา คือ บุคคลที่เป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีอำนาจ และหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และตัดสินใจในระดับสถานศึกษาภายใต้ข้อจำกัดและเงื่อนไขของทรัพยากร ได้แก่ คน เงิน วัสดุและการจัดการเป็นสำคัญ (ราชกิจจานุเบกษา, 2549) ซึ่ง William H. Roe and Thelbert L. Drake. (1986) ได้เสนอว่า ทักษะที่จำเป็นในการบริหารสถานศึกษาควรมี 5 ทักษะ ดังนี้ 1) ทักษะด้านความรู้ ความคิด (Cognitive Skills) ได้แก่ ความสามารถในการใช้ความรู้ ความคิด ปัญหา ในการบริหารงานภายในองค์กร เป็นทักษะของผู้บริหารที่สามารถพัฒนาได้ และเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างทักษะด้าน อื่น ๆ 2) ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) ได้แก่ ความสามารถและความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ของผู้บริหาร ในการใช้เครื่องมือและเทคนิควิธีในการปฏิบัติงาน และสามารถแนะนำหรือชี้แนะให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้ 3) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน (Instructional Skills) ได้แก่ ความสามารถในการจัดการและ

การบริหารหลักสูตรการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับภารกิจ สังคม และชุมชน ทักษะด้านนี้มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหาร ในฐานะที่เป็นผู้นำทางการศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในการเรียนการสอนเป็นผู้มีภูมิรู้และเป็นนักวิชาการที่ดี 4) ทักษะด้านมนุษย (Human Skills) ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และรู้จักใช้คน ให้ปฏิบัติงานในโรงเรียน เข้าใจสภาพความแตกต่างของมนุษย สามารถสร้างระบบความร่วมมือระหว่างผู้ร่วมงานฝ่ายต่าง ๆ ได้ และ 5) ทักษะด้านมโนทัศน์ (Conceptual Skills) ความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ทั้งหมดในองค์การมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ภายในและภายนอกองค์การ

สถานศึกษามีการแบ่งโครงสร้างภายในตามกฎกระทรวงและเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษากำหนดซึ่งสถานศึกษาจะต้องแบ่งส่วนราชการเป็นกลุ่มซึ่งจะต้องสอดคล้องกับการกระจายอำนาจทางการศึกษารอบกลุ่มใน 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป การบริหารสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของผู้บริหารร่วมกับครูหรือบุคลากรในโรงเรียน อธิการบดีหรือผู้บริหารร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับอธิบดีกรมต่าง ๆ และครูอาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ละกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งสิ้น การจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้น จะต้องมี การดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุ ครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัย และอื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้เรียกว่า “ภารกิจทางการบริหารการศึกษา” หรือ “งานบริหารการศึกษา” นั่นเอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาผู้เรียนการบริหารจัดการในสถานศึกษามีทั้งหมด 4 ด้าน 1) ด้านวิชาการ การบริหารงานวิชาการถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปยังสถานศึกษา ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ มีการวัดผลประเมินผลเพื่อความก้าวหน้า รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ด้านงบประมาณ การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการ อาจเป็นสหกรณ์ ร้านค้า หรือการจัดตั้งกองทุนมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน 3) ด้านบุคลากร การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความรวดเร็ว และคล่องตัวอย่างอิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็น

สำคัญ 4) ด้านการบริหารทั่วไป การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานงานส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการ การศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาให้ใช้มีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน เป็นหลัก ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามขอบเขตการบริหารสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552)

จากความสำคัญ ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทักษะการบริหารงานสูง จะช่วยให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพผู้วิจัยจึงมีความสนใจและ มุ่งมั่นที่จะศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน ของ Drake & Roe ได้แก่ ทักษะด้าน ความรู้ความคิด ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ ทักษะด้านมนุษย์และทักษะด้าน มโนทัศน์ ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับการ บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูล สารสนเทศในการวางแผนพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐานต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 จากสถานศึกษาทั้งหมด 43 แห่ง จำนวน 3,892 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 การสุ่มตัวอย่างโดยสุ่มแบบชั้น ภูมิ (Stratified Random Sampling) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach 's Alpha Coefficient) มีค่าเท่ากับ .956 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย สถิติพรรณนา ที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการ

วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson 's Product Moment Correlation) และสรุปผลการวิจัยนำเสนอโดยพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า

1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 350 คน จำแนกตามเพศส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 52 และเพศชาย จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 48 ระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 72 ตำแหน่งครูผู้ช่วยจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 และประสบการณ์การทำงานไม่เกิน 5 ปีจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1

1.2 ทักษะการบริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษา ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ทักษะด้านมนโอทัศน์ ($\bar{X}=4.35$, S.D.=0.93) รองลงมา คือ ทักษะด้านความรู้ความคิด ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.92) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะด้านมนุษย ($\bar{X}=4.25$, S.D.=0.92)

2. การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$, S.D. =0.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารสถานศึกษา ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การบริหารงานบุคลากร ($\bar{X}=4.33$, S.D. =0.91) รองลงมาคือ การบริหารงานวิชาการ ($\bar{X}=4.32$, S.D. =0.93) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X}=4.29$, S.D. =0.91)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r =.877$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นคู่ พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ ทักษะด้านความรู้ความคิด (A1) กับการบริหารงานวิชาการ (B1) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .881 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คู่ที่มีความสัมพันธ์รองลงมาคือ ทักษะด้านมนโอทัศน์ (A5) กับการบริหารงานทั่วไป (B4) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .869 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คู่ที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ ทักษะด้านมนุษย (A4) กับการบริหารงานงบประมาณ (B2) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .793 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

ผลของการวิจัยนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 โดยมีภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทักษะทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะทางด้านความคิดรวบยอด ทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะทางด้านเทคนิค ทักษะทางการสอน และทักษะทางด้านมโนภาพ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเลือกใช้ทักษะทั้ง 5 ด้านในการบริหารงานของผู้บริหารตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้การปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องโดยใช้ทรัพยากรบุคคลและอื่น ๆ ที่มีอยู่โดยผ่านกระบวนการทางการบริหารอย่างมีระบบเพื่อให้งานประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากที่สุด เนื่องจากสถานศึกษาเป็นองค์กรทางการศึกษาซึ่งแตกต่างจากองค์กรอื่น ๆ และการบริหารสถานศึกษามีจุดประสงค์เพื่อพัฒนานักเรียนเป็นหลัก ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาที่ปรารถนาจะบริหารงานให้สำเร็จผลนั้นจำเป็นจะต้องฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ให้เกิดความชำนาญซึ่งทักษะการบริหารต้องความสามารถในการใช้ความรู้ความคิด ปัญญา ในการบริหารงานภายในองค์กร เป็นทักษะการบริหารที่สามารถพัฒนาได้ และเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างทักษะด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะเบียบที่ชัดเจนในการปฏิบัติงานร่วมกันของผู้ใต้บังคับบัญชา กำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่เป็นขั้นตอนโดยบอกรายละเอียดของงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความเข้าใจในงานนั้นเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่คอยให้คำปรึกษาและคำแนะนำคอยช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานต่าง ๆ มีการเสริมแรงให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีกำลังใจในการทำงาน เพื่อให้การบริหารงานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป สอดคล้องกับแนวคิดด้วยทักษะการบริหารของมณีรัตน์ คำจำปา (2558) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร คือ ความชำนาญของผู้บริหารในการบริหารจัดการให้บุคคลในองค์กรปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ การควบคุมการดำเนินงาน การทำงานการนำเอากลยุทธ์และกระบวนการต่างๆมาพัฒนาองค์กรให้เป็นตามเป้าหมายขององค์กรโดยทักษะเหล่านี้ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลและสามารถฝึกฝนทักษะเหล่านี้ขึ้นมาได้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2560) พบว่า ทักษะการบริหารผู้บริหาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญวรวิทย์ เสวตวงศ์สกุล (2557) พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมมีทักษะการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีทักษะการบริหารอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะด้านการศึกษาและการสอน รองลงมาตามลำดับคือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านเทคนิค และทักษะด้านความรู้ความคิด

2. การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นการจัดดำเนินการของบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาการศึกษาในทุก ๆ ด้าน มีการกระจายอำนาจในการดำเนินงานของสถานศึกษาจึงเกิดเป็นฝ่ายบริหารงาน 4 ฝ่าย คือ

การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โดยแบ่งหน้าที่การทำงานไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้การทำงานที่มีคุณภาพและทำให้การดำเนินการของการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ผู้ที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเอกลักษณ์ ขาวนวล (2555) พบว่า การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัตดาว อันประนิตย์ (2557) พบว่า การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอชิรญาณุ คชบาล (2560) พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารสถานศึกษานั้น ไม่ว่าจะยึดหลักการบริหารแบบใด สิ่งสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้ การบริหารบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ คือ การมีทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทัศนะที่ดี คำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลเมื่อมีการทำงานร่วมกัน ผู้บริหารควรรู้คือขอบข่ายของงาน จำแนกตามประเภทกรณีในการปฏิบัติงาน การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต้องทำงานและแก้ไขปัญหาาร่วมกันโดยทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจะต้องรับทราบหลักในการบริหารที่ยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยการปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารตลอดจนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร รัตนน้อย (2552) พบว่า ทักษะการบริหารงานกับการบริหารโดยไซโรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r=0.853$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของวชิรินทรา พัฒนกุลเดช (2555) พบว่า มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของนุรฮานี หย้าหลี (2558) พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูลโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับสูง

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย พบว่า ทักษะการบริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง กับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กล่าวคือ เมื่อผู้บริหารมีทักษะการบริหารระดับมากจะส่งผลให้การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาก็จะอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน นอกจากนี้เมื่อวิเคราะห์เป็นรายคู่แล้ว พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีผลเชิงบวกในระดับสูงสุด 2 ลำดับแรก เป็นดังนี้

1. ทักษะด้านความรู้ความคิดกับการบริหารงานวิชาการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง เป็นลำดับที่ 1 เนื่องจากการบริหารสถานศึกษามีจุดประสงค์เพื่อพัฒนานักเรียนเป็นหลัก และผู้บริหารสถานศึกษาที่ปรารถนาจะบริหารงานให้สำเร็จผลนั้นจำเป็นต้องฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ให้เกิดความชำนาญ เพื่อให้สามารถใช้ความรู้ความคิด ปัญญา ในการบริหารงานภายในองค์กร เป็นทักษะของผู้บริหารที่สามารถพัฒนาได้ หากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีทักษะความรู้ความคิด ย่อมเป็นผู้มีทัศนคติที่ดี สามารถใช้ทักษะความรู้ความคิดในการบริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารตลอดจนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดของการบริหารงานวิชาการ

2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์กับการบริหารงานทั่วไป มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงเป็นลำดับที่ 2 เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ย่อมสามารถวิเคราะห์ความแตกต่างของแต่ละบุคคลเมื่อมีการทำงานร่วมกัน และรู้ขอบข่ายของงานจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสามารถทำงานและแก้ไขปัญหาพร้อมกันได้ ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่คอยให้คำปรึกษาและคำแนะนำคอยช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานทั่วไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ควรมีการส่งเสริม สนับสนุน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลและภาวะผู้นำหรือความสามารถในการใช้คนการจูงใจคนให้ร่วมมือกันทำงานสร้างทีมงาน เพื่อที่จะทำให้การบริหารงานในสถานศึกษา มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น

2. ผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ควรมีการจัดการส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินการเกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่ายงบประมาณ พัสดุและสินทรัพย์ เพื่อให้สามารถตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลได้จากการเงินและการบัญชี ซึ่งจะส่งผลให้ประสิทธิภาพในการบริหารงานงบประมาณเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้อะไรและทักษะการคิดการศึกษอาจเป็นการศึกษาจากตำรา เอกสาร วารสาร ผลงานวิจัยการเข้าร่วมประชุมสัมมนา การอภิปรายร่วมกับคนอื่น การเรียนรู้ประสบการณ์ของตัวเอง และการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่น ซึ่งจะส่งผลให้ประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านวิชาการเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- หัตตดาว อันประณีตย์. (2557). ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี. ใน การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 (น. 1-13). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นุรฮานี หย้าหลี่. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสตูล. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- บุญยวีร์ เศรษฐวงศ์สกุล. (2557). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2560). ทักษะการบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี. (รายงานการวิจัย). คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มณีรัตน์ คำจำปา. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วชิรินทรา พัฒนกุลเดช. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545”. (2545, 19 ธันวาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 119 ตอนที่ 132 ก, หน้า 16-21.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการครู. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุภาพร รัตน์น้อย. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 2. (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อชิรญาณม์ คชบาล. (2560). การศึกษาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

เอกลักษณ์ ขาวนวล. (2555). *การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 8*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Thelbert, L. D., & William, H. R. (1986). *The Principal ship*. (3rded.). New York: Macmillan.

Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.